

بررسی رابطه بین چرخش و نوع مؤسسات حسابداری با گزارش حسابداری
شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

محمد حسن هاشمی کوچکسرائی^{*۱}

عضو هیئت علمی حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائم شهر

چکیده

هدف از پژوهش، بررسی رابطه بین چرخش و نوع مؤسسات حسابداری بر نوع گزارش حسابداری در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران است. در همین راستا برای تبیین ارتباط بین چرخش مؤسسات حسابداری و نوع گزارش حسابداری و برای تبیین ارتباط بین نوع مؤسسات حسابداری و نوع گزارش حسابداری، فرضیاتی تدوین شد. به همین منظور، داده های مربوط به شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳، جمع آوری شدند و از الگوی رگرسیونی داده های ترکیبی برای آزمون فرضیه ها استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که بین چرخش مؤسسات حسابداری و نوع گزارش حسابداری رابطه مثبت معناداری وجود دارد. همچنین بین نوع مؤسسات حسابداری و نوع گزارش حسابداری رابطه مثبت معناداری وجود دارد.

واژه های کلیدی: چرخش مؤسسات حسابداری، نوع مؤسسات حسابداری، اظهار نظر حسابداری، اندازه شرکت

مقدمه:

بدون تردید حسابداری فرآیند اطمینان بخشی درباره قابلیت اتکاء و مربوط بودن اطلاعات صورت های مالی است. وجود تضاد منافع میان سهامداران و مدیران، اهمیت ویژه ای به حسابداری برای رفع این تضاد می دهد. حسابداری به عنوان یک مکانیزم کارآمد، به سهامداران این اطمینان را می دهد که مدیران در اداره شرکت در راستای منافع سهامداران عمل نموده اند یا خیر؟ از این رو، کار حسابداری اطمینان بخشی به سهامداران و سایر اشخاص ذینفعی است که با شرکت طرف قرارداد هستند (والکر، ۲۰۰۳).

به طور کلی؛ استانداردهای پذیرفته شده حسابداری (GAAS) در قالب بیانیه استانداردهای حسابداری (SAS) که مورد نیاز حسابرسان برای بدست آوردن اطمینان معقول در خصوص اینکه آیا صورت های مالی از هرگونه تحریف بااهمیت ناشی از تقلب یا اشتباهات است یا خیر، منتشر شده است. حسابرسان مسئول گزارش صادقانه و ارائه اطمینان معقول به ذینفعان در مورد صورت های مالی و تطابق آن با استانداردها و قوانین حسابداری است (صالح و جاسمانی، ۲۰۱۴). از این رو، یکی از عواملی که می تواند سبب کاهش کیفیت گزارش حسابداری شود، عدم تغییر حسابداری است. عدم تغییر حسابداری می تواند سبب کاهش دقت حسابداری شود که این امر به دلیل تصورات ذهنی مبنی بر شناخت محیط کاری، افزایش نفوذ مدیریت شرکت بر حسابداری، شناخت مکانیزم کاری حسابداری و تغییر محیط کنترلی شرکت با توجه به شیوهی عمل حسابرسان توسط مدیریت را می دهد. نتیجه ی موارد ذکر شده سبب عدم کشف تحریفات عمدی و سهوی خواهد بود. برای رفع این مشکل راه کارهای مختلفی از سوی مراجع حرفه ای و صاحب نظران حرفه ارائه شده است. یکی از پیشنهادها چرخش منظم مؤسسات حسابداری است. در سال های اخیر پدیده ی چرخش مؤسسات به موضوع مهمی در تحقیقات و مباحث حرفه ای اغلب کشورها تبدیل شده و تحقیقات متعددی در رابطه با چرخش مؤسسات حسابداری انجام شده است که می توان به پژوهش های انجام شده توسط ماراکمران و همکاران (۲۰۰۸)، میرز و همکاران (۲۰۰۳) و قانون های اندرو و همکاران (۲۰۰۸) اشاره نمود. همچنین قوانین متعددی نیز در این زمینه به تصویب رسیده که از جمله ی آن ها می توان به قانون ساریبیز-آکسلی (۲۰۰۲) در آمریکا و بیست و چهارمین مصوبه ی شورای عالی بورس اوراق بهادار اشاره کرد که در آن چرخش منظم مؤسسات در دوره ی زمانی چهار ساله الزامی شده است.

مطالعات کاپلی و همکاران (۱۹۹۳) نشان داد که با افزایش دوره ارتباط حسابرسان و صاحب کار کیفیت حسابداری افزایش می یابد. حامیان تغییر حسابداری باور دارند در صورت تغییر اجباری، حسابرسان در موقعیتی قرار می گیرند که قادر خواهند بود در مقابل فشارها و خواسته های مدیران مقاومت کرده و قضاوت بیطرفانه تری را اعمال نمایند (رجبی، ۱۳۸۵).

از آنجا که گزارش حسابرسان در فرآیند تصمیم گیری استفاده کنندگان صورت های مالی به عنوان یکی از اطلاعات سودمند در نظر گرفته می شود. از این رو در تحقیق حاضر درصدد پاسخگویی به این سؤال هستیم که آیا بین چرخش و نوع مؤسسات حسابداری با نوع گزارشات حسابداری ارتباط وجود دارد یا خیر؟

۲- مبانی نظری تحقیق: